

Bizden Önce Ne Varsa Yıkıyoruz

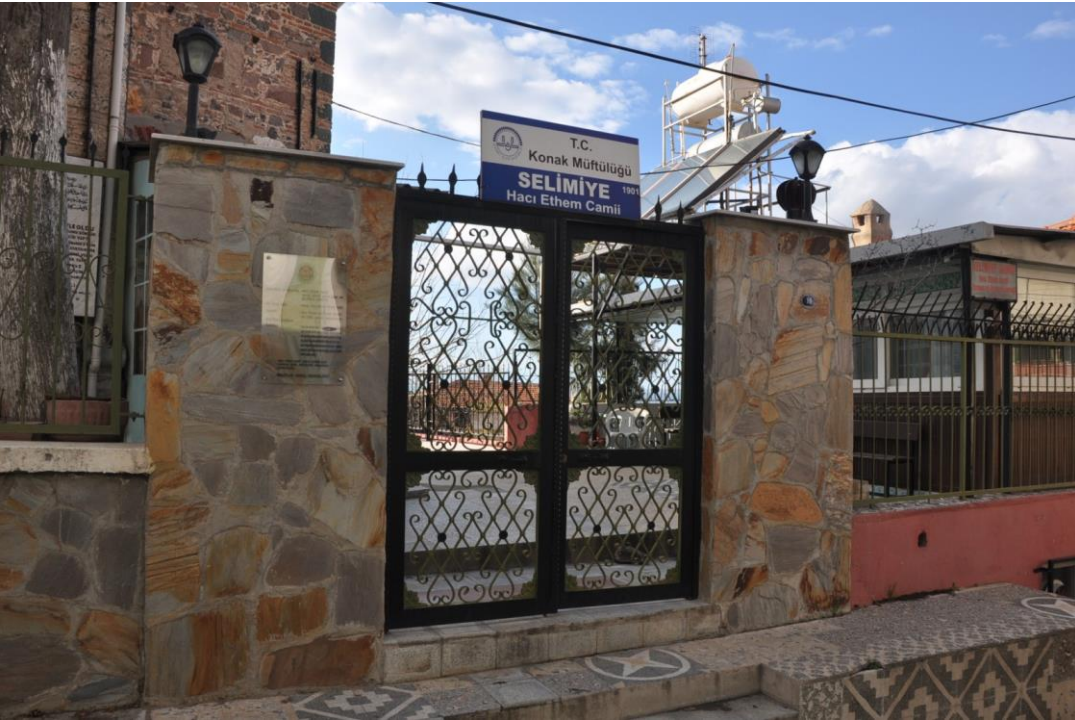
Sorsak herkese, anlatırlar İzmir'e nasıl sevdalı olduklarını, kızlarının güzelliklerini, İmbatın romantik hallerini ve ardından eklerler çağdaşlık, aydınlık yüzünü. Ama nedendir bilinmez ve hiç kimse söylemez Sarı kışlanın yıkılması ile bu kentin de yıkıldığını, dünyada eşi benzeri olmayan bir mimari güzelliğe sahip olan İzmir Cezaevi'nin neden müze yapılmadığını ve o güzelim yel değirmenlerinin neden yerlerinde yeller estiğini. Emperyalistlerin işgal güçleri 9 Eylül'de denize dökülmüş ama onların Punta kültürü ne yazık ki hala kentimizin en ücra köşelerinde işgallerini sürdürmektedir. Eğer böyle olmasaydı bu kent 8500 yıllık tarihiyle kucak kucağa kendine özgü kültürünü yaratır ve imbatını arkasına alarak dünyanın örnek kentlerinden biri olabilirdi.

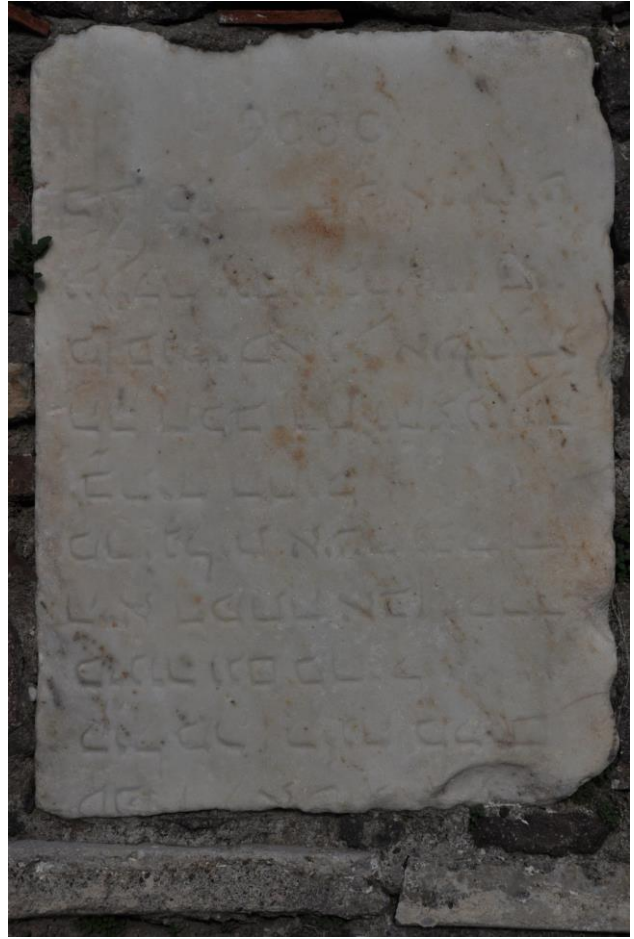
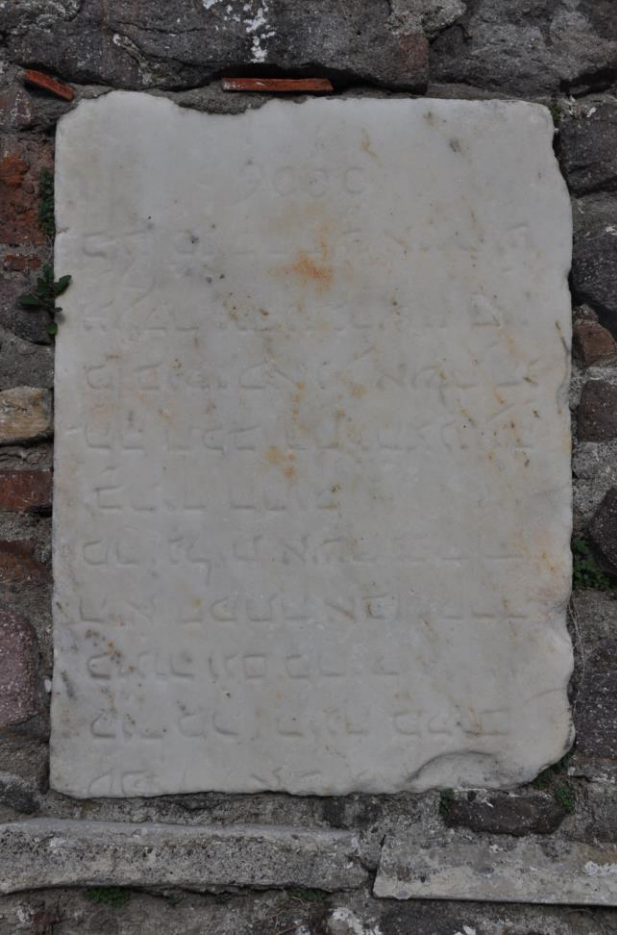

Bunları söylerken önünden geçip gittikleri Kız Lisesi'nin duvarına bakmadan. Baksalar da görmezler ya, görmüş olsalar da sahip çıkmazlar ya. Görmüş ve sahip çıkmış olsalardı o tarihi taşların orada ne işi var diyerek sorgularlardı elbet. Evet, beklili de onlarca yıldır yüz binlerce kişi geçti önünden kimse onları görmedi. Görmedikleri aslında geçmişleriydi, kendilerinden önce bu topraklarda yaşayanlardı ve daha önemlisi gelecekleriydi. Karataş semtinde yıllarca birlikte yaşadığımız Yahudi vatandaşların mezar taşları da (geçen hafta yazdığım gibi) bizimkilerin akıbetine uğramış.

Karataş Kız Lisesinin Mithatpaşa caddesine bakan duvarlarında geçmişte Maşatlık bölgesinde bulunan Yahudi mezar taşlarının parçaları bizi sanki **“geçmişini unutma, sen unutsan da ben unutturmam”** dercesine gözümüzün içine bakıyorlar. Son gelenin bir öncesini yıktığı ve üstüne kendini inşa ettiği akıl almaz süreç son yıllarda kapitalist rantın artmasıyla iyice azgınlaşıp tarih ve kültür varlıklarını yok olmasına ve bizlerin de kör olmasına sebep olmuştur.

Yine Karataş semtinde Mecidiye mahallesinde bulunan ve 1901 yılında yapıldığı bilinen tarihi Selimiye Hacı Ethem Camisinin bahçe duvarında halen bulunan İbranice yazılmış ve tahminen bir mezar taşı okunmayı ve tarihe ışık tutmayı boynu bükük bir şekilde beklemektedir. Bir yıl önce bu taşın okunması için verdiğim uğraşlar ne yazık ki sonuçsuz kaldı, teknolojinin ve bilimin bu kadar ilerlediği çağda ve “**çağdaş İzmir’de**” bu taşın üzerinde yazanları okutamıyorsak vay halimize demek ten başka elimden ne yazı ki bir şey gelmiyor. Bu taşlardan bazılarının Kız Lisesinin iç kısımlarında eski evlerin duvarlarında bulunduğunu bilmemize rağmen yinede bu güne kadar bu taşlarla ilgili hiçbir çalışma yapılmadı.

İbranice yazılı olan bu taşın ne zaman ve nasıl oraya getirildiğini bilmiyoruz, bunu bilmediğimiz gibi cami duvarında bu taşın varlığından yetkililerin haberdar olduğunu da zannetmiyorum, muhtemelen camii duvarı yapılırken duvarcı ustası bunu “kutsal bir taş” zannederek özenli bir şekilde oraya yerleştirmiş, iyi de yapmış yoksa oda yok olup gidebilirdi. Öncelikle bu taşın okunması için yetkililerin harekete geçmesi gerekmektedir, daha sonra ise o taş ve bu bölgede bulunan Yahudi cemaatine ait olan bu mezar taşları uygun olduğu yerde sergilenmelidir.

Kentimizin hafıza kaybı hat safhadadır, geçmişin bize bıraktıklarını unutmak ve onları yok etmek gelecek kuşakların önünü karatmaktadır. Bu kentin dünü de bu günü de bizim ama geleceği genç kuşakların. Onlara bırakacak neyimiz var? Sorusunu herkes kendine bir kez daha sormalıdır.

Fotoğraflar: Ali Arda Perk.